

234/

355

C6 C e e

C e e

128

almagt e hand wil blijven bij wonen, ende met dancbarea herten zegenen
UEd: hoog Achtb: Jntentie, en ordres inde voorsz. den missiven uijt gedrukt, ende ons voorgeschreven, —

d'ordre der heeren Mr. verstaen.

menen wij wel verstaen, en begrepen te hebben, ende zullen deselve tragten te agtervolgen, ende nate komen pen so veel eenigsints doenelijk ende in onse vermogen sal iet wesen, daer Eerbiedig versoeken dat uEd. Hoog agtb=s

hen op gelieven te verlaten

Met de geroerde goede tijdinge van vrede met Engellant ende dat niet connen zien, dat de francen gestelt zijn, om ons ter zee veel afbreuck te doen, so hebben wij inde Namie des Heeren goedgevonden, en vast gestelt, voor de Eerste besendinge deses saisoens voor het vaderlant aenteleggen, ende afte die laden, de volgende Schepen; Namentlijk, Macassar, en het sticht uijtrecht voor de Camer Amsterdam, Tidor voor de Camer Middelburg, de vrije, zee voor delf: d'Eendragt voor Rotterdam, de Jonge prins voor thoorn, en de vrijheijt voor Enckhuijsen van meninge om de selve gereet, ende zeijlveerdigh tn te hebben tegen 7.e eftb:t veree. —.

. Schepen tot een Eerste besending haet Patria aengeleijt d.

en uEd: daermede dan onse breeder schrijven toete schicken vergezelt mette bijlagen, en boecken die ondertustschen zullen Connen gereet worden wat schepen daarna ofte voor de tweede besendingh zullen volgen, en is nogh niet vast gestelt

Amboina.

nadergesonden schepen En brieven 't jongste saijsoen derwaerts.—

Zedert opgemelten onsen Jongsten, hebben wij nog op den 15. 25:' en 27.,en derselve maent naer derwaerts sen gedemitteert de groote Chialoep fuijskerken over Macassar, Item 't fleuij t schip Claverskerke, en ten laetsten 't Jagtjen Doeroe met de Chialoep desteur directelijck, waermede afgegaen zijn onse nadere advijsen van den 21: en 26.,en dito zodanig als die in ons briefboeck op haere plaetse geregistreert staen, wesende vervolgens weder op den 22.,en Meij en 29=en Junij van ginder hier geretoerneert, befleuijt scheepen sadenburg, en Claverskerk boven genoempt met brieven vanden Gouverneur surs en den Raet de dato 7.,en meij ende 17.,en Junij dog hadden

rugh gekene bodent „daer.

Mij. —.

50,, — ,,

— f 1268.-

Transportere C a.

Amboina.

In de Hoop de Huis onvol,
Bragter de eijde.

De Goede Leeuw betongeliet.

In een Seer
swaer aard beving in amboina
geticht met
Grootte schade en verlies
van menschen.

Nagel gewas veel gelaagt

Vroege beledinge der
tedoen en vooraf gelonden
advil.

woj op der 14de Mey p^{re} de burger vaerting, ooc ontfangt
de pra adonjo vander 14de April, de nog doer naar p^{re}
de Burger jagt de phenix de missio vander 13^{de}
augusto op der vroten Septembor laer ledder; Lijnde
de Phialoop de Houw, de G^{re} Junij van Macassar
noeder toungrecomer, oovernuls d'wew de wijt nader
Amboina vier loedde Condr, gonsimur; Awerde
alle de voort 2. adonjo de, noodige bylaeger, mit de
gong die wij alle wijer, p^{re} Heerijit Scrip Pegelvoord
laer de beledinge nog togenoot Lir, udd. Acht
in copid p^{re} de Astodr vloor togedwaerdigt Comoder,
bezijder so wode verclaringe vander toot fant d'wew
oover de voverijker, de nodig hije sae, Lijep maer voor
af in d'wew, lecter, Infeiduer, de voverongdencken vande
Heerijit de goide Leuw, in d'wew vander Cygus
Lijland, waer van nade aler woede gebonger,
maer mit de Cargalor mit andre g'falroert is, als
2548re p^{re} in Comptant, Inoderq bover, de prade die
de Comp^{re} daer by wort gelodde, vorder p'romitio van
Amboina ooc gankt mit nade g'laagte, Lijnde
daer de bover, dat Landrap op Leytimock de de
Cust van Siboe in d'wew Lijp tin d'wew de 11. de 18^{de}
Febriarij door D'od de h'wew belegt g'wew mit de
nooye g'hoovde aard bevinge in water vover, waer
doorongd'vode 2400. Inonker, de onderd'pewen 30
Nederlander de D'od vover Lijp ong'houde; vover
de gelodde prade aer, h'ijer de, g'bovode, so vander Comp^{re}
als porticulid'wew nige Lijnde, noder d'wew omfandigheden,
de roodvorige de Lijp daer ontvout wort togedrager,
u'ed: mit mit de, apparat Comoder bescreijninge,
staer, voverhouw. Comoder, ander Lijnto Lijnde de Lijpker,
alle Lijnto nade de, de g'vode, vovern'vuteije in d'
Lijnto d'wew nade nade nade g'laagte, Lijnde noy mi
vovern'vout, so raer Lijp sae Comoder, g'k'vode, d'wew
beledinge vover, om de voverloop p^{re} de D'oido Lijp
toed'g'vode, g'el. vover p^{re} de adonjo Lijp f'wew, voverato
22de Lijp tomber mit de burger jagt de Phenix
voor af, onder de Janavut. Cust de, D'oido vover
in de Raod, vover g'notificode; in d'wew mit
de, vover g'vode, de g'ant de vover g'vode mit
Englant, in de, vover, toot f'and van ons vover
Vaderlant, mit ord'wew vover stonde nader de outfangt
nader Banda de Ternata, mit de Communiade,
op dat D'od de h'wew ooc in d'wew g'vode, daer oover
g'loost de, om de vover vover nade vover g'vode
mag worden.

Banda.

Amboina.

Item de sloep de Heur onvol,
bragter Reijse.—

de Goude leeuw derongeluct,

En een seer
sware aard beving in amboinat
geschiet met
Groote schade en verlies
van menschen.

Nagel gewas wel geslaagt

vroege besendinge Gerwts.
te doen En voorafgesonden
advīs.

wij op den 14.,en Meij p:r een borger vaertuijg, ooc ontfangen —
een prae advijs vanden 14.,en April, en nog daer naer p=r
het Borger Jagt de phanix, een missive van den 13=en
augusto op den eersten September laestleden; zijnde
de Chialoep de steur, den 6.,en Junij van macassar
weder terughgecomen, overmits deselve de reijse naer
Amboina niet hadde Connen gewinnen; staende
alle de voorsz: advijsen en noodige bijlagen met de
gene die wij alle uijren p:r 't fleuijt schip Pequwo voorde
laeste besendinge nog tegemoet zier uEd: Achtb:
in copie p:r de Retoervloot toegevaerdigt tewerden,
bezijden so veel verclaringe van den toestant derw=ts
over al vereijsschen, en nodig sijn sal, zulcx maer voor
af in desen laten Influeren, het verongelucken vande
fleuijt de goude Leeu, in de rudsen vande Tijgers—
Eijlanden, waer van wel al het volck geborgen,
maer uijt het cargasoen niet anders gesalveert is, als
2543¾. R=a in Comptant, 'twelcq boven de schade die
de Comp:e daer bij heeft geleden, voorde provincie van
Amboina ooc gautsch niet wel geslaegt is, zijnde
daer en boven dat Landschap op Leijfimoer en de
Cust van Siteo insonderheijt tussschen den 13: en 18=en
februarij door God de heere besogt geweest met een
nooijt gehoorde aardbevinge en water vloet, waer
door ongeveer 2400: menschen, en onder deselven 30=
Nederlanderen God betert zijn omgekomen; behalven
de geleede schade aen huijsen en gebouwen, so vande Comp.e
als perticuliere ingezetenen welcker omstandigheden,
en hoedroevig het zig daer ontrent heeft toegedragen,
uEd: mede met een apparte Correcte beschrijvinge,
staen verthoont tewerden, anderzints stinden dezaeken
allezints wel en het gewas, voornementlijc inde
uliassers was heel wel geslaegt, zijnde wij nu
voornemens, schaest het sal connen geschieden, darw=ts
besendinge tedoen, om het verlore p:r de Goudeleew
tevergoeden, gelijk. wij p.r een advijsbriefken, van dato
22.,en september met het borger Jacht de Dhania —
voor afs, over de Javaens. Cust den Gouverneur
en den Raed, hebben genotificeert; en daermede oocmet
een bekent gemaect, de gantscheeugelijke vrede met
Engelant, en den beteren toestand van ons wel lieve
vaderlant, met ordre 'tselve stonds naer den ontfangh
naer Banda en Ternata mede te Communiceren
op dat God de heere ooci die gewesten, daer over
geloof, en om de bestendigheijt welhertelijk gebeden
mag werden

Bangay sedert dat het provisioneel
aengesteld koningje Boelo Boelo

De bevestiging van
de koningje van
Bangay nog niet
gesteld.

Den 24^{en} maart laastleden weder na

lijns vertrokken was welker beves-

tiging in dat Rijkje is besloesen

tot dat er weder een nieuw koning

van Ternaten zal wijzen aengesteld

op.

D' Hulabe Tijlanden was alles nog

De aanbrenge van
granen op d' Hulabe
Tijlanden slaagd nog
weerdijk wel.

in een redelijke gerinsten stand, inden

aanbrenge van granen slaagd nog

vrij wel, dat voor soo verre een goed

factis is

Datchian aldaer was den koning

op den 2^{en} Januarij passado na eenige

Bangaij sedert dat het provisioneel
aengesteld koningje Boelo Boelo
den 24:' maart laastleden weder na
huijs vertrocken was welkers beves,,
ting in dat Rijkje is verschoven
tot dat 'er weder een nieuwen koning
van Ternaten sal wesen aengesteld
op. —

teren de bevestiging van't
p:s koningje van
Bongaij nog uijt
gestelt.

d' Xulase Eijlanden was alles nog
in een redelijke gerusten stand, enden

Den aenbreng van
granen op d' Xulase
Eijlanden slaegde nog
oe redelijk wel.

aenbreng van granen slaegde nog vrij
wel, dat voor soo verre een goede
saek is —

Batchian aldaer was den koning
op den 2:' Januarij passado na eenigen

tijd

Co

tijd furendelyk hebben gewoest over

heden, en vervolgens op ontboden den

den Koning van Sat
Gian overleden en
verfcheping van
enige grootz aent
Casteel

Quimilaga Makasolij nevens enige

andere grooten en haaste prins van

den bloed die vervolgens aent Casteel

verfcheyt, zijn en daer onder B. sodanige

Prinses, met name Manfoer en

Mojang sonder vanden overleden mit

gaders vroufjes Ri-je sonder vanden

voorigen Koning Marwadn die volke

benoens de rijpgrootz alle gekoort

zijnde verparig sonder wesen verklaerd

Den prins Ri-je werd dat het rijck volgens het kroonrecht
verklaerd & naest
tot de kroon, te zijn
en daer op tot
Koning verkoren

diend te doolbeeren op de prins Ri-je

keien vonegenmet die dan oock

vervolgens

vervolgens

zijt
indoe
Haud
Ratue
Noord

den koning alet,
chian overleden eer
verschijning van
eenige grooten aent
Casteel.

tijd sieckelijk te hebben geweest over,,
„leden, en vervolgens op ontboden den
quimilaha Mrahasaolij nevens eenige
andere Grooten ende laaste prince van
den bloede die vervolgens aen't Casteel
verschenen sijn en daer onder 3. sodanige
Princen met name Mansoer en
Mojang sonen vanden overleden mits,,
„gaders mousin kusje sone vanden
vorigen koning Alawadin dewelke
benevens de rijxgrooten alle gehoord
sijnde eenparig souden hebben verklaerd

Een princctuijs wed
verklaerd de naeste
tot de Croon te sijn
en daerop tot
koning verkoren

dat het rijck volgens het kroonregt
diende te devolveeren op den prince kije
hier vorengemelt die dan oock

vervolgens

Ternaten vervolgens op onse approbatie tot
 Koning verkoren, gelijk ook de Lic
 "offier Contracter, met zijn voorouders
 aangegaan vernieuwt en door hem
 bevestigd geworden waren, nadat 's Heer
 was g'amplyent dat dien Vorst afstand
 ded van't Land ende volkeren van Natuw
 op Cerams Noord Endt gelogen soo als

Bij 's Heer Contracter
 afstand van
 Land en volkeren op
 Natuw op Cerams
 Noord Endt gelogen.

dat bij het Contract vanden 9^{en} maart 1682.

medestaet vermeld: Doggelyck anders

komt ons dat voor 't de Franflaat

missiv vande Denstgemelte heer

Princen, waer by des Heer aen ons koning

klagen dat zij bij de voornelke

verkeeringe mit ons present zijn

gewest

Ternaten vervolgens op onse approbatie tot

koning verkoren, gelijk ook de successive contracten met zijn voor ouders aangegaen vernieuwt en door hem beëdigd geworden waren, nadat 'tselve was g'amplieert dat dien vorst afstandt dede van't land ende volkeren van Hatuwe op Cerams noord Cust gelegen soo als dat bij het Contract vanden 9: maert 1680. mede staat vermeld: Dog geheel anders komt ons dat voor uijt de translaat missive van de Eerstgemelte twee Princen, waer bij deselve aen ons komen te klagen dat zij bij de voormelte verkiesinge niet eens present zijn

geweest

bij b' Eedigt de Contracten en doet afstand van 't land en volkeren op datuwe op Cerams — Noord Cust gelegen.

Reagter, vande 2. anders
Druiver, vande
verkiezinge vande
voornede kri-j
den sticht ambr daer
voor soude gescloet
wesen.

gewest, ja zelfs geen permissie hebben ^{kon}

5639D

betrouwen om den gesagde hebben mit
Casteel te spreken nitsgaders dat
den Prins. kri-j tot koning aenge-
stelt soude geworden sijn, in dat den
sticht ambr tot recompens soude
hebben gescloet. Wij hebben in d
besoigne over dit gouvernement
nodige dienregeus beslijt, alsoe
wel wij vooraft moeten seggen dat
de verkiezing vanden Vorst, so als
ons dat voorkomt wel kade kinne
wenden nigt gestelt tot d konink
vanden nieuwen Gouverneur
die t dien tijd daagelijcks werd

Denk
Tien
Linn

dat de
jonger
ambon
gelede

Wegemalt

klagten vande s nders

prinen over die verkiesinge
en dat voormelte kisje

een stuk amber daer
voor soude geschonken
hebben.

geweest, Ja selfs geen permissie hebben

kom

bekomen om den gesaghebber in't

Casteel te spreken mitsgaders dat
den Prince: kisje tot koning aenge,,

stelt soude geworden sijn, om dat een
stuck Amber tot recompens soude

hebben geschoncken: Wij sullen in de

besoigne over dit gouvernement

't nodige dierwegens besluijten alhoe

Ee

wel wij voor af moeten seggen dat

Titor

de verkiesing vandien vorst, so als

ons dat voorkomt wel hadde kunnen

werden uijtgesteld tot de komste

van den nieuwen Gouverneur

die tedier tijd daagelijcks wierd

te gemoet

Rom
be

t

t

ge

de

—

d

t

lo

at

es

uw

—

—

d

t

—

... de gemoot gesien geijt zij dat selve
bij leeren brief vanden 12^{en} Junij bevonden
Romens aent Calen.

Jidor welkeris Koning bij vorige brieven
van anno 1688 beschreven geworden is
seer facul te zijn, en waer van niet
anders als alle goede te wagen was,
leest sedert bij de door hem geschreven

Denking van brieven aent regering van Amboina
en Banda zijn quastig Sumera mit
Dingster laten blijken, trachtend daer
bij int booren dat de bougen Vaertingge

derwelke nad Papoel Aylanden ten
Gaudel varen vint na zijn Hoogheid
soud moeten werden gewisen, ten

vijnd

Denking van brieven aent regering van Amboina
en Banda zijn quastig Sumera mit

derwelke nad Papoel Aylanden ten
Gaudel varen vint na zijn Hoogheid

tte gemoet gesien gelijk zij dat selfs
bij haren brief van den 12: Junij bevorens
komen aentehalen.

Tidor welkers koning bij vorige brieven
van anno passado beschreven geworden is
seer faciel te zijn, en waer van niet
anders als alles goeds te wagten was,
heeft sederd bij de door hem geschrevene
brieven aende regeering van Amboina

ho: Denkening van
titor bezit den quastig
humeur.

ten

1

en Banda sijn quastig humeur niet
duijster laten, blijcken, tragtende daer

dat deselve over de
sorger vaart na
Amboina en Banda
geschreven heeft.

bij inte voeren dat de borger Vaertuijgen
dewelke nade Iapoese Eijlanden ten
handel varen eerst na sijn Hoogheijd
soude moeten werden gewesen, ten

eijnde